

3. Економіка праці та соціально-трудові відносини / А.М. Колот, О.А. Грішнова, О.О. Герасименко та ін. За наук. ред. д-ра наук, проф. А.М. Колота. — К. КНЕУ, 2009. — 711 с.

4. Семикіна М.В. Соціально-економічна мотивація праці: методологія оцінки ефективності та принципи регулювання / Відп. ред. В.В. Онікієнко. — Кіровоград: ПВЦ "Мавік", 2004. — 124 с.

5. Семикіна М.В. Мотивація ефективної зайнятості: пошук оптимальної стратегії: [Монографія] / М.В. Семикіна, Н.А. Іщенко. — Кіровоград: КОД, 2012. — 216 с.

УДК 331.5

Гончарова Н. В., аспірант

Центральноукраїнський національний технічний університет

ОЦІНКА ЯКІСНОЇ ЗАЙНЯТОСТІ НА РІВНІ ПІДПРИЄМСТВА

Рух України у напрямі євроінтеграції потребує прояву спроможності держави і бізнесу забезпечити створення якісних робочих місць, які передбачають гідні умови та оплату праці, можливості освітньо-професійного зростання, продуктивне використання знань, вмінь, творчих здібностей. Між тим статистика і сучасні дослідження свідчать, що в Україні у сфері зайнятості спостерігаються гострі протиріччя [1; 2], стан зайнятості не відповідає принципам гідної праці, оплата праці більшості зайнятих не є адекватною до трудових зусиль. Така ситуація руйнує мотивацію до ефективної трудової діяльності на підприємствах.

З метою оцінки якісної зайнятості на мікрорівні нами було здійснено соціологічне дослідження упродовж 2016 р. на підприємствах Черкаської області. В соціологічному опитуванні взяли участь 720 найманих працівників, які представляли 8 підприємств області (різних форм власності та різного галузевого спрямування). Головним інструментом соціологічного опитування слугувала розроблена автором анкета «Чи можна вважати вашу зайнятість якісною?», що включала низку питань з варіантами відповідей щодо ставлення до праці, її умов, оплати, робочого місця, отримуваних матеріальних та нематеріальних заохочень, відносин з колегами, керівництвом тощо.

Відносно запитання щодо якості власної зайнятості на підприємстві переважною більшістю опитаних (90%) обрана відповідь: «Мою зайнятість не можна вважати якісною». В результаті аналізу анкет нами з'ясовано, що причини такої ситуації комплексні, проте здебільшого вони полягають у такому: незадоволенні отримуваним доходом («недостатній» та «мізерний» в умовах інфляції за висновком 2/3 опитаних), який не забезпечує якість життя, унеможливорює виживання навіть на фізичному рівні з урахуванням зростання цін, підвищення тарифів на комунальні послуги; відсутності

стабільної зайнятості, що гарантує стабільний дохід без затримок (понад 70% опитаних); несприятливих умовах праці (кожен третій опитаний вказав на нестачу опалення, значні фізичні навантаження, вплив шкідливих чинників в процесі праці тощо); відсутності надії на захист трудових прав з причин відсутності профспілки або її формального існування, ігнорування колективних угод, обіцянок роботодавцями (65% опитаних); слабкій соціальній захищеності (78% опитаних); надмірних вимогах роботодавців стосовно роботи поза межами робочого дня (30% опитаних). У вирішенні проблем забезпечення якісної зайнятості більшість працівників (52%) покладаються на державу і регіональні органи влади, 23% – на взаємодію з країнами Євросоюзу і допомогу МВФ, 14 % опитаних - на залучення інвестицій в регіон і розвиток підприємництва і лише 11% - на прояв власної активності у пошуках прийняттого робочого місця в Україні або за кордоном. Лише кожен десятий опитаний визнає, що пошук місця якісної зайнятості залежить від власної трудової активності та прояву мобільності. За результатами дослідження нами зроблено висновок про необхідність зміни ментальності та соціальної взаємодії соціальних партнерів у напрямі посилення соціальної відповідальності за створення якісної зайнятості в Україні.

Література

1. Ринок праці у 2016 році, доповідь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> с. 10-18.
2. Семикіна М.В. Ринок праці України: тенденції та особливості розвитку / М.В. Семикіна, А.С. Пасєка // Вісник Хмельницького національного університету, м. Хмельницький: ХНУ, 2016 р. – С. № 6. – С. 41 – 48.
3. Семикіна М.В. Мотивація ефективної зайнятості: пошук оптимальної стратегії: [Монографія] / М.В. Семикіна, Н.А. Іщенко. – Кіровоград: КОД, 2012. – 216 с.